

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON
TILINPÄÄTÖS
2015

Sisällysluettelo:

1. Toimintakertomus.....	3
1.1. Johdon katsaus.....	3
1.2. Vaikuttavuus	5
1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus.....	5
1.3. Toiminnallinen tehokkuus	6
1.4. Tuotokset ja laadunhallinta	5
1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	7
1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	12
1.6. Tilinpäätösanalyysi.....	13
1.6.1. Rahoituksen rakenne	13
1.6.2. Käyttösuunnitelman toteutuminen.....	16
1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma.....	17
1.6.4. Tase.....	18
1.6.5. Rahaston rahoituslaskelma	22
1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	22
1.8. Arviointien tulokset	22
1.9. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	22
2. Tuotto- ja kululaskelma.....	23
3. Tase.....	24
4. Rahoituslaskelma.....	25
5. Liitetiedot.....	26
6. Allekirjoitukset.....	36

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Vuosi 2015 oli maatilainvestointeja ja tilanpidon aloittamista koskevien tukijärjestelmien osalta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 toimeenpanon ensimmäinen vuosi. Makeran osalta uuden ohjelmakauden käynnistäminen merkitsi samalla sitä, että tilanpidon aloittamisavustusten ja EU-osarahoitteisen investointiavustusten rahoitus siirrettiin valtion talousarvioon. Siirrolla on merkittävä vaikutus Makeran varojen käyttöön. Jotta ohjelmakauden lopussa pystytään varmistamaan EU-rahoituksen kotiutus, maaseutuohjelman rahoituskehystä käytetään etupainotteisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa, että ohjelman toteutuksen alkuvaiheessa suurin osa investointiavustusten rahoituskohteista on EU-osarahoitteisia ja loppukautta kohden kohteita siirretään enenevissä määrin Makerasta rahoitettaviksi.

Uuden ohjelmakauden myötä maatilojen investointituen osalta on siirrytty jatkuvaan hakuun sekä jatkuvaan valintamenettelyn käyttöön. Päätökset tehdään varojen puitteissa tukijaksoittain, joita kertomusvuonna oli kaksi, jatkossa vuosittain neljä. Tietojärjestelmäongelmien vuoksi maatalouden rakennetukijärjestelmien toimeenpano käynnistyi vuonna 2015 oletettua hitaammin, ensimmäiset tukipäätökset pystyttiin tekemään vasta syyskuun lopussa.

Kertomusvuonna maatilojen investointiavustusten hakuvilkkaus oli hyvin laimeaa. Makeran investointiavustusvaroja oli käytettävissä 20 milj. euroa, myönteisiä päätöksiä tehtiin vain noin 10,4 milj. euron avustussummasta. Osaltaan hakuvilkkauteen vaikutti ohjelmakauden vaihtumisesta aiheutuneet ajoitukselliset tekijät ja tukiehtojen muutokset, mutta merkittävin tekijä on todennäköisesti tilojen yleisesti hyvin haastava taloustilanne ja epävarmuus tulevista, jonka vuoksi etenkin suurempia investointeja joudutaan lykkäämään.

Poro- ja luontaiselinkeinojen rahoitukseen liittyen vuosi 2015 oli siirtymävuosi, jolloin tukikohteet olivat haettavissa EU-säädöksiin soveltuvien osin. Vuoden 2016 aikana on tarkoitus saattaa voimaan uusi lainsäädäntö. Makeran muu toiminta, kuten tutkimus- ja kehittämishanketoiminta, tilusjärjestelyihin liittyvä maanhankinta sekä peruskuivatustoiminnan rahoittaminen jatkuivat kertomusvuonna aiempien vuosien kaltaisena.

Makerasta myönnettiin avustuksia yhteensä noin 13,9 miljoonaa euroa, valtionlainoja noin 2,1 miljoonaa euroa ja valtiontakauksia noin 4,4 miljoonaa euroa. Yhteensä Makeran varoja sidottiin kertomusvuonna 24,2 miljoonaa euroa. Tuloja kertyi 85,0 miljoonaa euroa, kun tuloihin lasketaan mukaan vuodelta 2014 siirtyneet sitomattomat varat.

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman yksi kärkihankkeista on Suomalaisen ruuantuotannon kannattavuuden ja kilpailukyvyn sekä kauppataseen parantaminen. Toteutusta varten Makeraan osoitetaan 90,0 miljoonan euron lisärahoitus, josta 11,0 miljoonan euron osuus kohdistuu vuodelle 2016 ja yhteensä 79,0 miljoonaa euroa vuosille 2017-2018. Lisävaroin panostetaan maatalouden investointien turvaamiseen ja tavoitteita tukevan tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoittamiseen. Panostuksella on erittäin merkittävä vaikutus Makeran toimintaan, sillä lainasaamisten vähentyessä Makeran omat tulot ovat vähentyneet merkittävästi ja tase on pienentynyt nopeasti. Vuonna 2015 Makeralla oli kuitenkin vielä omia tuloja ja olemassa olevia varoja menoja enemmän.

Makeran käyttösuunnitelma vuodelle 2016 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2017-2020 hyväksyttiin johtokunnassa lokakuussa 2015. Vuoden 2016 maatilojen investointiavustuksiin on osoitettu Makerasta 20 miljoonaa euroa, vuoden 2016 käyttösuunnitelman loppusumman ollessa kokonaisuudessaan 38,10 miljoonaa euroa.

Rahaston nykyisen johtokunnan toimikausi alkoi vuoden 2014 alusta. Puheenjohtajana on toiminut 1.1.2015 alkaen osastopäällikkö Risto Artjoki. Pysyvien asiantuntijoiden osalta vuoden 2015 aikana tapahtui seuraavat muutokset; myyntipäällikkö Esa Ala-Kantti jatkaa tehtävässä johtaja Panu Kallion sijasta ja maatalousylitarkastaja Kari Ojalan jäätyä eläkkeelle hänen tilalleen ei nimetty seuraajaa. Johtokunnan kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja

osastopäällikkö Risto Artjoki

Varapuheenjohtaja

yksikönjohtaja Sari Forsman-Hugg

Jäsenet

maatalousneuvos Esko Juvonen
 talousylitarkastaja Marjatta Koskinen
 lainsäädäntöneuvos Katriina Pessa
 lainsäädäntöneuvos Jyri Inha
 yksikönjohtaja Esko Leinonen
 maatalousjohtaja Minna-Mari Kaila
 toiminnanjohtaja Johan Åberg

Pysyvät asiantuntijat

yksikön päällikkö Kari Kivikko
 myyntipäällikkö Esa Ala-Kantti
 asiantuntijajohtaja Timo Jaakkola
 toimitusjohtaja Sami Iltanen

Johtokunnan sihteeri

maatalousylitarkastaja Sanna Koivumäki
 erityisasiantuntija Aulis Kuusela

Makeran johtokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

1.2. Vaikuttavuus

1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisiksi vaikuttavuustavoitteiksi on asetettu mm. maaseudun säilyttäminen elinvoimaisena paikkana asua ja yrittää, biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyisen kasvun edellytysten varmistaminen, luonnonvarojen kestävä käyttö sekä vastuullisuus. Lisäksi pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman yhtenä kärkihankkeena on maatalouden kannattavuuden ja kilpailukyvyn turvaaminen. Merkittävänä satsauksena Makeraan osoitetaan lisärahoitusta, joilla turvataan tuotantorakennetta parantavien, kustannuksia vähentävien sekä uuden teknologian ja prosessien käyttöönottoa tukevien investointien rahoitus ja panostetaan erityisesti ympäristön tilaa, eläinten hyvinvointia sekä uusiutuvan energian käyttöä edistävien investointien rahoitukseen.

Maatilojen, erityisesti kotieläintilojen määrän väheneminen jatkuu edelleen varsin nopeana. Myös maatalouden rakenteen ja tuottavuuden kehittämisessä investoinnit ovat ratkaisevassa asemassa. Investoinneilla korvataan tuotannosta poistuvaa kapasiteettia, jotta turvattaisiin kotimainen elintarviketuotanto. Samalla kun siirrytään entistä ajanmukaisemman ja tehokkaamman teknologian käyttöön, voidaan myös parantaa tuotannon tehokkuutta, työn tuottavuutta, eläinten hyvinvointia ja yrittäjän jaksamista huomioiden entistä laajemmin ympäristöasiat ja esimerkiksi panostaa uusiutuvan energian käyttöön. Suuntaamalla tukea investointeihin tuki ohjautuu tulevaisuuteen panostaville ja toimintaa aktiivisesti kehittäville tiloille.

Tilojen keskikoko niin pinta-alan, eläinmäärien kuin tilakohtaisten tuotantomäärien perusteella mitattuna on kasvanut. Tilamäärän vähenemisestä huolimatta tuotannon kokonaismäärä on pysynyt ennallaan tai kasvanut. Esimerkiksi tuotannon tehostumisen ja laajentumisen myötä tuotosseurantaan kuuluvilla lypsykarjatiloiilla tuotettu maitomäärä tilaa kohden on kolminkertaistunut viimeisten viidentoista vuoden aikana ja samaan aikaan keskimääräinen lehmäluku tiloilla on kaksinkertaistunut. Avustusten rooli on investointien toteutumisen kannalta hyvin keskeisessä asemassa, sillä arvioiden mukaan jopa kaksi kolmasosaa investoinneista jäisi tekemättä ilman tukea.

Makerasta myönnettävä tutkimus- ja kehittämisrahoitus muodostaa olennaisen osan ministeriön sitomattomasta tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta. Tutkimus tuottaa tietoa ja innovaatioita maaseudun elinkeinotoiminnan kehittämiseksi ja poliittisen päätöksenteon tueksi. Viime vuosina Makerasta myönnettävän tutkimusrahoituksen käytännön vaikuttavuuteen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota ja valinnassa on korostettu hankkeita, joilla on selvä kytkentä käytännönläheiseen kehittämiseen, jotta hankkeiden tulokset saadaan vietyä nopeasti käytäntöön ja tukemaan maatalouden kilpailukykyä. Tämä tarkoittaa myös, että jo hankkeiden valmistelu- ja hyväksymisvaiheessa on selkeästi esitetty, miten hankkeen tulokset hyödynnetään ja millaisiin käytännön haasteisiin hanke voi tarjota vastauksia. Makera-rahoitus on myös antanut mahdollisuuden rahoittaa laajempia, monitai poikkitieteisiä hankkeita, joissa on mukana toimijoita, jotka eivät kuulu MMM:n tulosohtaukseen.

Makerasta rahoitetaan myös maatalouden ympäristövaikutusten ja maataloustuotteiden terveysvaikutusten tutkimusta. Makeran tutkimusrahoituksen avulla osallistutaan muiden keskeisten kansallisten (Tekes ja Suomen Akatemia) ja kansainvälisten rahoittajatahojen (EU:n ja pohjoismaisten rahoittajien väliset verkostot) kanssa laajoihin maaseutuelinkeinoja koskeviin tutkimusohjelmiin. Näiden avulla voidaan pienemmällä omalla panostuksella saada toteutetuksi laajoja tutkimusohjelmia, joissa myös Suomen erityisolosuhteet otetaan huomioon ja maahamme saadaan kansainvälistä tietoa, kuten lähes koko Euroopan kattavassa kansainvälisessä luomututkimuksen verkostossa. Euroopan unionin ja laajemminkin puitteissa tapahtuvaan tutkimukseen osallistuminen on perusteltua muun muassa sellaisissa globaaleissa aiheissa kuin ilmastonmuutos ja sen tuomat vaikutukset, ruokaturva ja kestävä ruoantuotanto, joilla on suuri vaikutus myös Suomen maaseutuelinkeinoihin.

1.3. Toiminnallinen tehokkuus

Maatilatalouden kehittämisrahaston johtokunta ei asettanut rahastolle toiminnallisia tavoitteita kertomusvuodelle¹.

Makeran tehtäviä hoidettiin maa- ja metsätalousministeriössä, Maaseutuviraston eri osastoilla ja Valtiokonttorissa. Päätöksiä Makeran varoista tehtiin maa- ja metsätalousministeriössä, Maaseutuvirastossa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa.

¹ Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut Makeran toiminnalle vuosia 2016-2017 koskien seuraavat toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet; 1) johtokunnan tulee kiinnittää huomiota siihen, että varat kohdennetaan tehokkaasti sellaisiin tukikohteisiin, joiden avulla edistetään hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden ja Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 tavoitteiden saavuttamista 2) johtokunnan tulee huolehtia, että toiminnassa painottuu erityisesti pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman kärkihanketta ”Suomalainen ruuantuotanto kannattavaksi” tukevat toimet niin investointien rahoituksen kuin tutkimus- ja kehittämishankkeidenkin osalta 3) johtokunnan tulee aktiivisesti kiinnittää huomiota rahaston maksuvalmiuden turvaamiseen.

1.4. Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Investointien rahoitus

Vuosi 2015 oli maatalouden investointien rahoittamisen osalta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 toimeenpanon ensimmäinen vuosi. Maatalouden investointiavustusten rahoitus on kahdesta rahoituslähteestä koostuva kokonaisuus, jonka pohjana on Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020. Investointiavustusten kokonaistarpeeksi on arvioitu 95 milj. euroa vuodessa, josta osa myönnetään ja maksetaan maaseutuohjelman rahoituskehyksestä (keskimäärin 55 milj. euroa/v) ja osa kokonaan kansallisena lisärahoituksena Makerasta (keskimäärin 40 milj. euroa/vuodessa). EU- osarahoitteisten investointien ja tilanpidon aloittamisen tukeminen rahoitettiin talousarvion momentilta 30.10.40 (maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset) ja investointeihin liittyvät korkotukilainat momentilta 30.10.41 (maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki). Kansallisesti rahoitettavien investointiavustusten lisäksi Makeran varoin rahoitettiin myös avustukset peruskuivatukseen ja poro- ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaisiin hankkeisiin. Lisäksi eräisiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaisiin kohteisiin myönnetään edelleen valtionlainoja Makeran varoin.

EU-osarahoitettua maaseutuohjelman rahoituskehystä käytetään etupainotteisesti siten, että ohjelmakauden lopussa pystytään varmistamaan EU-rahoituksen kotiutus. Käytännössä tämä tarkoittaa, että ohjelman toteutuksen alkuvaiheessa suurin osa rahoituskohteista on EU-osarahoitteisia ja lopputa kohden kohteita siirretään enenevässä määrin Makerasta rahoitettaviksi.

Kertomusvuonna merkittävä osa maatalouden investointiavustusten rahoituksesta osoitettiin siis valtion talousarviosta. Makerasta rahoitettiin avustukset mm. salaojitukseen, eläinten hyvinvointia ja tuotantohygieniaa parantaviin investointeihin, kuivaamoinvestointeihin sekä lammas- ja vuohitalouden investointeihin. Investointiavustuksen taso tukikohteittain vaihtelee 10:stä 40 prosenttiin, nuorilla viljelijöillä 10:stä 50 prosenttiin.

Kertomusvuonna maatilojen investointiavustusten hakuvilkkaus oli hyvin laimeaa. Osaltaan hakuvilkkauteen vaikutti ohjelmakauden vaihtumisesta aiheutuneet ajoitukselliset tekijät ja tukiehtojen muutokset, mutta merkittävin tekijä on todennäköisesti tilojen yleisesti hyvin haastava taloustilanne ja epävarmuus tulevasta, jonka vuoksi etenkin suurempia investointeja joudutaan lykkäämään.

Kaikkiaan vuonna 2015 tehtiin 960 myönteistä maatalouden investointiavustuspäätöstä, joilla myönnettiin avustusta yhteensä noin 47,4 miljoonaa euroa. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 90 kappaletta. Avustushakemusten hylkäysten syitä olivat esimerkiksi tarvittavien lupien tai rahoituspäätöksen puute tai se ettei hanke muilta osin täyttänyt tukikelpoisuuden edellytyksiä eikä saanut riittävästi pisteitä valintamenettelyssä. Myönteisistä avustuspäätöksistä 564 kappaletta koski Makerasta rahoitettavia kohteita, joihin myönnettiin avustusta yhteensä noin 10,4 miljoonaa euroa. Makerasta myönnettyjen avustusten keskikoko oli siis selkeästi pienempi kuin talousarviosta myönnettävien, mikä on luonnollista, sillä suurin osa kotieläintalouden tuotantorakentamisesta ja kasvihuoneinvestoinnit rahoitettiin talousarviosta. Kappalemääräisesti selkeästi eniten avustuksia Makerasta myönnettiin salaojitushankkeisiin.

Eniten Makera -päätöksiä maatalouden investointiavustuksista tehtiin vuonna 2015 Pohjanmaan ELY-keskuksessa, seuraavaksi eniten Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa. Lapin ELY-keskuksessa tehtiin noin 230 rahoituspäätöstä poro- ja luontaiselinkeinojen sekä kolttalain mukaisiin rahoituskohteisiin, avustusta myönnettiin noin 1,5 miljoonaa euroa.

Taulukko 1a. Eräiden rakennetukikohteiden kokonaisrahoitus vuosina 2013–2015.

	2013		2014		2015	
	kpl	milj.euroa	kpl	milj.euroa	kpl	milj.euroa
Tilanpidon aloittaminen	597	19,0	1108	36,4	127	3,9
Lypsy- ja nautakarjatalouden rakentaminen	376	40,0	319	30,1	116	20,3
Sikatalouden rakentaminen	29	1,8	27	1,3	17	2,3
Tuotantorakenn. rakentaminen ¹	414	11,1	359	9,8	198	7,5
Puutarhatalouden investoinnit	51	8,4	41	5,7	51	8,5
Perusparann./maarakentaminen	324	1,7	428	2,9	336	3,2
Muut avustukset ²	670	10,2	412	6,1	472	7,1
YHTEENSÄ	2461	92,2	2694	92,3	1317	52,8

Taulukko 1b. Vuonna 2015 Makerasta rahoitetut rakennetukikohteet

	kpl	milj. euroa
Kotieläintalouden rahoituskohteet ³	9	0,7
Tuotantorakennukset ⁴	155	5,7
Salaojitus	336	3,3
Tuotantohygieniaa ja eläinten hyvinvointia parantavat investoinnit	64	0,7
Poro- ja luontaiselinkeinojen sekä kolttalain mukaiset rahoituskohteet	227	1,5
YHTEENSÄ	791	11,9

¹ Tuotantorakennuksilla tarkoitetaan tässä kuivureita, tuotavarastoja ja lämpökeskuksia.

² Muissa avustuksissa ovat mukana mm.turkistarhataloutta koskevat rakentamisinvestoinnit, eläinten hyvinvointia koskevat investoinnit, hevostalouden investoinnit, poro- ja luontaiselinkeinoalouden sekä paliskuntien investointiavustukset ja työympäristön parantamista koskevat investointiavustukset.

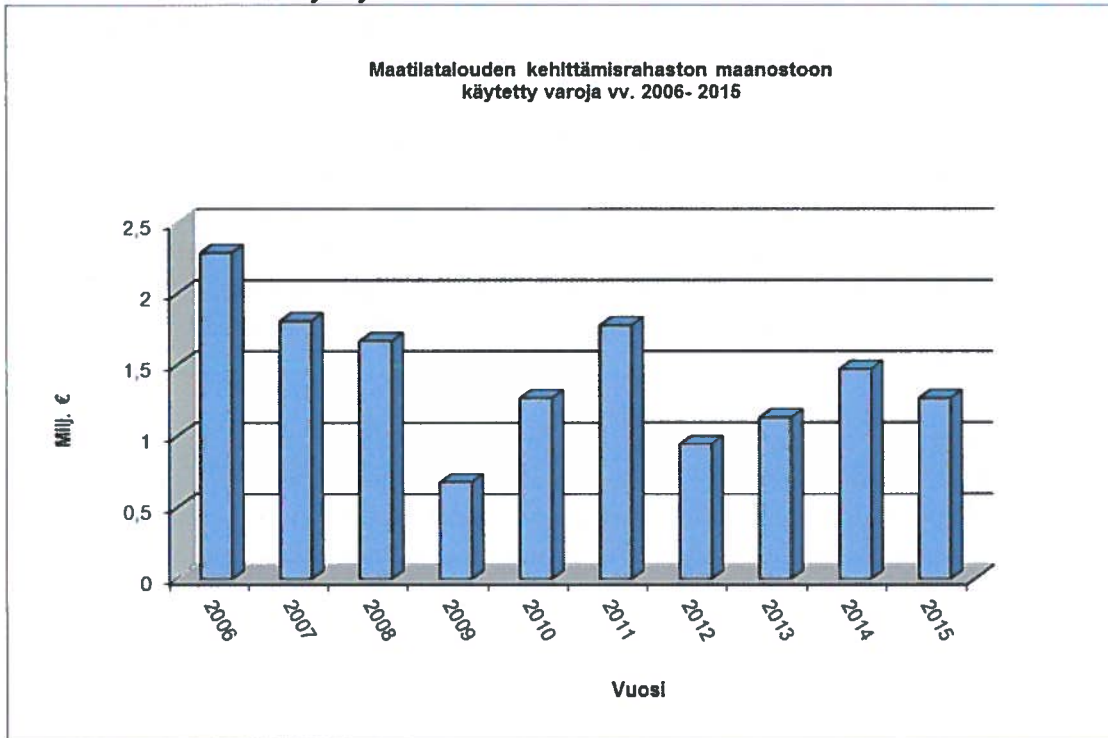
³ Hevostalous, lammas- ja vuohitalous, mehiläistalous

⁴ Varastot, kuivaamot

Maanostotoiminta

Maata hankitaan lähinnä vain pienimuotoisten uusjakojen ja tilusjärjestelyjen toteuttamisen helpottamiseksi. Maata ostettiin vuonna 2015 1,27 miljoonalla eurolla (vuonna 2014 1,47 miljoonalla eurolla).

Kuva 1. Maanostoon käytetyt varat vv. 2006–2015.

Makeran hallinnassa oli vuoden 2015 lopussa maata yhteensä 1 867,98 hehtaaria. Vuonna 2014 hallinnassa oli 1 642,40 hehtaaria ja vuonna 2013 noin 1 867 hehtaaria.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Käyttösuunnitelmassa oli varattu maaseutuelinkeinojen kehittämistoimintaa koskevan tutkimuksen rahoittamiseen 5,0 miljoonaa euroa, maaseudun valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen 0,51 miljoonaa euroa sekä luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskevan tutkimuksen rahoittamiseen 0,35 miljoonaa euroa. Lisäksi valtion vuoden 2015 I lisätalousarviossa Makeraan osoitettiin määräraha 0,25 miljoonaa euroa käytettäväksi hevoskasvatuksen edistämistä koskevien hankkeiden rahoittamiseen. Kaikki määrärahat myönnettiin kokonaisuudessaan.

Hevoskasvatuksen edistämistä koskevista hankkeista järjestettiin haku syksyllä 2015. Käytettävissä olleen määrärahan puitteissa päätettiin rahoittaa kaksi hanketta.

Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen hakuaika Makeran maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämishankkeille vuodelle 2015 päättyi 30.9.2014. Hakemuksia tuli yhteensä 92 kpl ja tässä haussa varoja myönnettiin kaikkiaan 22 maa- ja elintarviketalouden kehittämistä koskevaan uuteen tutkimukseen, joista 12:lle myönnettiin kertarahoitusta eli koko hankekauden rahoitus kerralla. Hankeehdotusten tuli ensisijaisesti kohdistua elinkeinon kannattavuuteen ja kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tämän alla erityispainoina olivat 1) kestävyys, resurssitehokkuuden ja kilpailukyvyyn edistäminen ja yhteensovittaminen ruokaketjussa, 2) elintarviketurvallisuus sekä 3) uudet innovaatiot maa- ja elintarviketaloudessa.

Lisäksi toivottiin, että hankkeissa olisi mukana tulosten konkreettinen käytäntöön vieminen jo heti hankkeen alusta alkaen. Hankkeiden arvioinnissa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että hankkeet ovat monitieteisiä ja että mukana on myös ministeriön ja tutkimuslaitoksen/yliopiston ulkopuolisia rahoittajia etenkin silloin, kun hankkeen aihepiiri toisi niille hyötyä. Makerasta rahoitettiin myös Luken palvelusopimusta sekä osallistuttiin kansainvälisiin tutkimusverkostoihin, jossa rahoitettiin kahta luomututkimukseen liittyvää hanketta (0,183 miljoonaa euroa), kahta kestäväään ruokaketjuun ja kuluttajiin liittyvää hanketta (0,397 miljoonaa euroa) sekä kolmea maatalouden teknologiaan liittyvää tutkimushanketta (0,2 miljoonaa euroa).

Haku aika valtakunnallisille maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeille päättyi 31.10.2014. Haun järjesti pääosin TEM, mutta Makeraan tarkoitetut hankkeet tulivat MMM:n kirjaamoon. Makeraan kohdistuneen haun teemoina olivat maaseudun infrastruktuuri ja liikennepalvelut sekä maaseututeknologian kehittäminen ja hyödyntäminen. Kaikista hakuun tulleista hankkeista (13+1 kpl: yksi verkostohanke siirrettiin Makeran puolelle myöhemmin) valittiin Makerasta rahoitettavaksi yhteensä kuusi hanketta: kolme tutkimushanketta ja kolme verkostohanketta. Kaikki saivat kerralla koko hankekauden rahoituksen.

Poro- ja luontaiselinkeinojen tutkimukseen myönnettiin varoja neljään uuteen ja viiteen jo aikaisemmin alkaneeseen tutkimushankkeeseen. Painopistealueet vuonna 2015 olivat 1) porojen kuolinsyyt ja vasahävikki, 2) porotalouden mahdollisuudet sopeutua muutoksiin, 3) luontaiselinkeinoihin liittyvien eläinlajien kannanhoidon ja hyödyntämisen tutkimus, 4) haaskakuvaustoiminnan vaikutus porotalouteen.

Tutkimusten ja hankkeiden rahoitustilanne rahaston kirjanpidossa käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Taulukko 2. Makerasta rahoitettujen tutkimusten ja kehittämishankkeiden rahoitustilanne 2015.

Tutkimus tai hanke	Kohteita yhteensä 1.1.2015 kpl	Uusia kpl	Päättynyt kpl	Vireillä olevat tai loppuselvitettyt kesken 31.12.2015 kpl
Maaseutuelinkeinojen kehittämistoimintaa koskevat tutkimukset	90	30	-40	80
Luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskevat tutkimukset	9	5	-5	9
Valtakunnalliset maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeet	11	5	-7	9
Yhteensä	110	40	-52	98

Valtionvastuu ja valtiontakaus

Valtio on luottolaitokselle vastuussa 100 prosenttiin asti niistä vuodesta 1992 lähtien myönnettyjen maaseutuelinkeinolain mukaisten valtionlainojen lopullisista menetyksistä, jotka johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä siltä osin kuin lainan vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan valtionlainasta maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja. Makeran vastuusitoumukset koskevat elinkeinoharjoittajina toimiville kotitalouksille myönnettyjä valtionlainoja.

Vuoden 1993 alusta lukien valtio on ollut edellä mainituin tavoin 80 prosenttiin asti vastuussa ennen vuotta 1992 maatalouden kehittämishankkeiden varoista myönnettyjen maatalouden luottojen menetyksistä. Edellytyksenä on, että lainaa ei olisi voitu ennen vuotta 1993 irtisanoa.

Rahaston vastuut olivat 31.12.2015 yhteensä 94,7 miljoonaa euroa (vuonna 2014 121,0 miljoonaa euroa).

Talukko 3. Valtion vastuut 31.12.2015

Vastuu %	1.1.2015	Muutos 2015	31.12.2015
100	119 571 836,83	-25 515 191,62	94 056 645,21
80	1 387 287,59	-744 362,23	642 925,36
Yhteensä vastuusitoumukset	120 959 124,42	-26 259 553,85	94 699 570,57

Valtiontakauksen kohteena olevien lainojen pääomaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 80 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 oli mahdollista myöntää valtiontakaus enintään 10 miljoonan euron lainapääomalle; takauksia myönnettiin 17 kpl (34 kpl vuonna 2014, 40 kpl vuonna 2013), yhteensä valtiontakaus myönnettiin noin 4,4 miljoonan euron lainapääomalle (7,3 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 8,9 miljoonaa euroa vuonna 2013). Takauksen kohteena olevien investointien keskimääräinen tukikelpoinen kustannus oli noin 1 060 000 euroa (952 000 euroa vuonna 2014 ja 765 000 euroa vuonna 2013). Takausta myönnettiin keskimäärin noin 257 000 euron lainapääomalle (vuonna 2014 keskimäärin 215 000 euron lainapääomalle, vuonna 2013 keskimäärin noin 222 000 euron lainapääomalle). Valtiontakausta voidaan myöntää lypsy- ja nautakarjainvestointien, sikatalouden, lihasiipikarjatalouden, lammas- ja vuohitalouden, hevostalouden, kasvihuonetuotannon ja turkistarhauksen rakentamisinvestointeihin. Valtion takaama lainamäärä kasvoi noin 40,0 miljoonaa euroon.

Taulukko 4. Valtion takaama lainamäärä vuosina 2010–2015 (euroa).

Vuosi	
2010	14 466 034
2011	21 141 214
2012	24 107 784
2013	25 969 272
2014	34 365 495
2015	40 005 073

Valtiontakauksista mahdollisesti aiheutuvat menot maksetaan Makeran varoista. Toistaiseksi kehittämisrahaston menetykset vastuiden toteutumisesta ovat olleet varsin vähäiset. Vuonna 2015 takauksista ei aiheutunut tappioita. Saatujen takausprovisioiden määrä oli 541 204 euroa. Valtion varoista myönnettyjen lainojen valtionvastuuhyvityksinä maksettiin 20 376 euroa.

Taulukko 5. Makeran maksamat valtionvastuuhyvitykset ja takaustappiot (euroa).

Vuosi	Valtiontakaus	Valtionvastuuhyvitykset	Yhteensä	Saadut takausprovisiot
2010	360 000	4 778	364 778	195 629
2011	0	1 619 606	1 619 606	257 630
2012	227 231	141 161	368 391	309 995
2013	0	77 763	77 763	372 717
2014	70 000	31 508	101 508	451 925
2015	0	20 376	20 376	541 204
Yhteensä	657 231	1 895 191	2 552 422	2 129 099

Takaisinperinnät

Makeran varoista myönnettyjä tukia koskevia takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuonna 2015 36 kappaletta (vuonna 2014 33 kappaletta ja vuonna 2013 42 kappaletta). Takaisinperittäväksi määrättiin kaikkiaan vuonna 2015 noin 696 000 euron (2014 noin 329 000 euron ja vuonna 2013 noin 1 162 000 euron) verran avustusta ja valtionlainaa, joista vuoden 2015 aikana saatiin takaisinperityksi noin 186 000 euroa (vuoden aikana 2014 noin 82 000 euroa ja vuoden 2013 aikana noin 213 000 euroa). Takaisinperinnän tehokkuus vastasi aiempia vuosia ja saatavien perintä jatkuu edelleen vuonna 2016. Merkittävimpiä takaisinperintään johtaneita syitä ovat olleet mm. se, ettei hanketta ole saatettu loppuun asetetussa määräajassa, tuensaaja on lopettanut tai olennaisesti muuttanut toimintaansa ennen, kuin viisi vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta sekä koulutusvaatimuksen täyttymättömyys määräajassa.

1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Makeralla ei ole palkattua henkilökuntaa. Makeran hallinnolliset tehtävät sekä maksuliikenne- ja kirjanpitotehtävät hoidetaan Maaseutuvirastossa ja tilojen myyntihintasaamisten sekä koltta- ja peruskuivatuslainojen perintä hoidetaan Valtiokonttorissa. Maa- ja metsätalousministeriössä Makeraan liittyviä tehtäviä hoidetaan ruokaosastolla. Mavissa Makeran hallinnollisia tehtäviä hoidettiin maaseutuelinkeino-osastolla noin 0,02 henkilötyövuoden ja varainhoito-osastolla maksuliikenne- ja kirjanpitotehtäviä vajaan kahden henkilötyövuoden verran.

1.6. Tilinpäätösanalyysi

1.6.1. Rahoituksen rakenne

Makeran vuoden 2015 käyttösuunnitelma on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä 2. Alla olevassa taulukossa 6 on kooste tulo- ja menoeristä vuosilta 2011–2015.

Taulukko 6. Käyttösuunnitelma vv. 2011–2015, miljoonaa euroa.

1. TULOT JA MENOT MILJ. EUROA	milj. €	%					
TULOT	Muutos 2014 - 2015		V.2015	V.2014	V.2013	Kertynyt/sidottu	
						V. 2012	V. 2011
Lainojen korot ja lyhennykset	-5,78	-16,4	29,47	35,25	40,63	48,65	56,53
Tilojen myyntihintojen korot ja lyhennykset	-1,00	-45,8	1,18	2,18	2,27	3,34	2,81
Muut tulot	0,11	18,9	0,70	0,59	0,56	0,47	0,49
Tulot EU:lta	-15,76	-66,5	7,94	23,71	25,01	22,97	16,91
Yhteensä	-22,43	-36,3	39,29	61,72	68,46	75,43	76,74
Siirtyneet sitomattomat varat	-44,88	-49,8	45,27	90,15	128,16	140,01	125,66
Lainojen ja avustusten peruutukset	0,07	86,7	0,15	0,08	0,13	0,22	0,09
Siirto valtion talousarviosta	0,25	100,0	0,25				34,34
Yhteensä	-44,56	-49,4	45,67	90,23	128,29	140,23	160,09
Tulot yhteensä	-66,99	-44,1	84,96	151,95	196,76	215,66	236,83
MENOT							
Sijoitusmenot	-1,33	-38,4	2,13	3,46	3,23	2,94	3,91
Kulutusmenot	-81,15	-78,6	22,07	103,22	103,38	84,56	92,90
Menot yhteensä	-82,47	-77,3	24,20	106,68	106,60	87,50	96,81
Siirtyä sitomattomina seuraavalle vuodelle	15,48	34,2	60,76	45,27	90,15	128,16	140,01

Makeran tulorahoitus koostuu rahaston oman toiminnan ja siirtotalouden tuloista. Oman toiminnan tuloja ovat lainasaamisten lyhennykset ja korot, rahaston varoilla hankittujen maa- ja vesialueiden myyntihinnat sekä muut tulot. Siirtotalouden tulot ovat tuloja EU:lta, joita komissio maksaa väli-maksuina Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2007-2013 raportoituja suoritettuja menoja vastaavasti. Tuloihin kuuluvat myös edelliseltä vuodelta siirtyneet sitomattomat varat, talousarviosiirrot sekä lainojen ja avustusten peruutukset.

Tulorahoituksen perusrakenne on muuttunut vuodesta 2011 vuoteen 2015 siten, että vaikka oman toiminnan ja siirtotalouden tulojen reaalimäärä onkin laskeva, niiden osuus tulorahoituksesta on kasvanut samalla kun siirtyneiden sitomattomien varojen ja talousarviosiirtojen osuus on laskenut.

Vuoden 2015 tulojen kokonaiskertymä oli 84,96 miljoonaa euroa. Se oli noin 44 prosenttia pienempi kuin vuonna 2014 (151,95 miljoonaa euroa), vuonna 2013 kertymä oli 196,76 miljoonaa euroa.

Siirtyneiden sitomattomien varojen jälkeen seuraavaksi suurin tuloerä oli lainojen korot ja lyhennykset, joista yhteensä kertyi 29,47 miljoonaa euroa. Lainakanta supistui edelleen, minkä vuoksi lainoista kertyi vajaat kuusi miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2014, jolloin kertyi 32,25 miljoonaa euroa. Vuonna 2013 lainasaamisista kertyi vielä 40,63 miljoonaa euroa. Tilojen myyntihin-

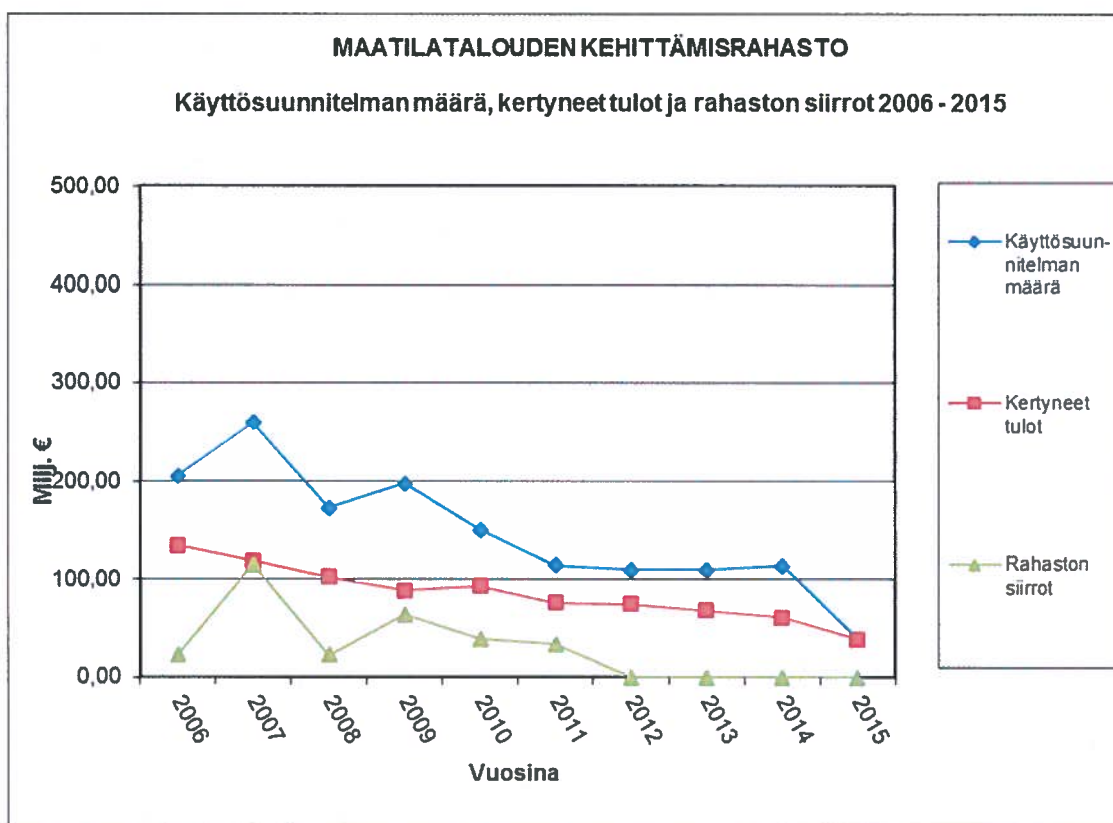
tojen korkoihin ja lyhennyksiin on sisällytetty myös tilojen myynnit virastoille ja laitoksille. Tilojen myynti pysyi suunnilleen edellisen vuoden tasolla.

Tulot EU:lta supistuivat 7,94 miljoonaan euroon edellisvuoden 23,71 miljoonasta eurosta. Vuoden 2013 kertymä oli 25,01 miljoonaa euroa.

Valtion vuoden 2015 I lisätalousarviossa Makeraan osoitettiin määräraha 0,25 miljoonaa euroa käytettäväksi hevoskasvatuksen edistämistä koskevien hankkeiden rahoittamiseen. Edellinen talousarviosiirto oli tehty vuonna 2011.

Alla olevassa kuvassa on esitetty vuosina 2006-2015 kertyneet tulot ja talousarviosiirrot. Tuloja kertyi vuonna 2015 yhteensä 39,29 miljoonaa euroa, vuonna 2014 yhteensä 61,72 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 68,46 miljoonaa euroa. Kertyneet tulot on esitetty ilman vuodelta 2014 siirtyneitä sitomattomia varoja. Kaikkiaan tulot vuonna 2015 olivat 84,96 miljoonaa euroa, vuonna 2014 151,95 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 196,76 miljoonaa euroa.

Kuva 2. Käyttösuunnitelman määrä, kertyneet tulot ja talousarviosiirrot rahastoon 2006 - 2015.

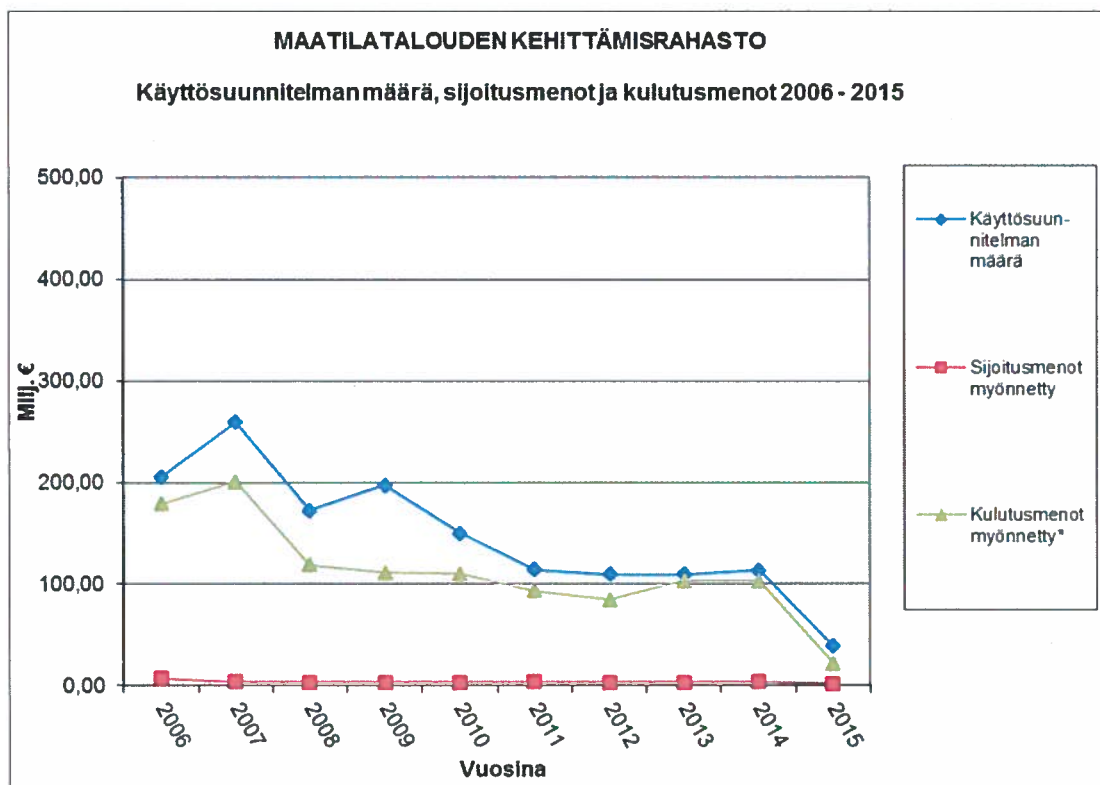

Menojen rakenne ei muuttunut vuodesta 2014. Pääosa menoista, 91 prosenttia (vuonna 2014 97 prosenttia ja vuonna 2013 97 prosenttia), aiheutui kulutusmenoista, joissa suurin erä oli myönnetyt avustukset. Sijoitusmenojen osuudeksi jäi noin 9 prosenttia (vuonna 2014 reilut kolme prosenttia ja vuonna 2013 kolme prosenttia).

Rahaston sijoitusmenot supistuivat 1,33 miljoonaa euroa vuodesta 2014, kulutusmenot supistuivat 81,15 miljoonaa euroa. Kulutusmenojen supistuminen johtui eu-osarahoitteisten investointi- ja aloitusavustusten siirrosta valtion talousarvioon.

Alla olevassa kuvassa on esitetty vuosien 2006–2015 sijoitusmenot (vuonna 2015 yhteensä 2,13 miljoonaa euroa, vuonna 2014 yhteensä 3,46 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 3,23 miljoonaa euroa) ja kulutusmenot (vuonna 2015 22,07 miljoonaa euroa, vuonna 2014 yhteensä 103,22 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 103,38 miljoonaa euroa) suhteessa käyttösuunnitelman määrään (vuonna 2015 yhteensä 39,05 miljoonaa euroa, vuonna 2014 yhteensä 113,88 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 109,68 miljoonaa euroa). Maitokiintiöiden ostot vuoteen 2010 saakka sisältyvät kulutusmenoihin.

Kuva 3. Käyttösuunnitelman määrä, sijoitusmenot ja kulutusmenot 2006–2015

1.6.2. Käyttösuunnitelman toteutuminen

Käyttösuunnitelma vuodelle 2015 vahvistettiin 10.12.2014 ja sitä muutettiin 1.12.2015. Käyttösuunnitelman muutoksella lisättiin maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämishankkeiden määrärahaa., kokonaisuudessaan käyttösuunnitelman loppusumma kasvoi vain 0,25 miljoonalla.

Taulukko 7. Maatilatalouden kehittämisrahaston vuoden 2015 käyttösuunnitelman muutokset, miljoonaa euroa.

TULOT	Käyttös.	Käyttös.
	10.12.2014	1.12.2015
V. 2014 siirtyneet sitomattomat varat	44,20	45,27
Rahaston omat tulot arvioitiin	41,30	41,30
Lainojen ja avustusten peruutukset	0,10	0,10
Siirto valtion talousarviosta	0,00	0,25
Yhteensä	85,60	86,92
MENOT		
Sijoitusmenoihin ohjattiin	4,50	4,50
Kulutusmenoihin ohjattiin	34,30	34,55
Yhteensä	38,80	39,05
Sitomattomaksi jäävä osuus	46,80	47,87

Makeran tulot toteutuivat vuonna 2015 hiukan suunniteltua pienempinä⁵. Kaikkiaan tuloja kertyi 84,96 miljoonaa euroa eli 1,96 miljoonaa euroa käyttösuunnitelmassa arvioitua vähemmän. Valtionlainoista kertyi 0,17 miljoonaa arvioitua vähemmän ja tuloista EU:lta toteutui 79,4 prosenttia arvioidusta.

Ennakoidut lainojen ja avustusten peruutukset ylittyivät lähes 50 prosentilla arvioidusta. Peruutusten arvointi on käytännössä mahdotonta ja koska osa avustuksista on euromäärältään suuria, yksikin tällainen peruutus saattaa ylittää arvion reilusti.

Suunnitelluista menoista sidottiin 62 prosenttia. Sijoitusmenoihin käytettiin reilut kaksi miljoonaa ja kulutusmenoihin vajaat 13 miljoonaa euroa suunniteltua vähemmän.

Vuodelle 2016 siirtyi sitomattomia varoja 60,76 miljoonaa euroa. Käyttösuunnitelman arvion mukainen sitomattomien varojen määrä 47,87 miljoonaa euroa ylittyi 12,89 miljoonalla eurolla.

⁵ Luku 5. Liitetiedot

1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma⁶

Rahaston tuotot koostuvat pääosin toiminnan tuotoista, rahoitustuotoista ja siirtotalouden tuotoista EU:lta. Valtaosa tuotoista, noin 72 prosenttia, tuli edelleen siirtotalouden tuotoista EU:lta. Rahoitustuotot kattoivat noin 24 prosenttia tuotoista ja toiminnan tuotot neljä prosenttia. Tulorakenne on pysynyt lähes edellisvuoden mukaisena.

Toiminnan tuotot koostuvat maksullisen toiminnan tuotoista, rahastolle hankittujen tilojen vuokrista ja käyttökorvauksista sekä muista toiminnan tuotoista. Maksullisen toiminnan tuotot laskivat lähes 35 prosenttia edellisestä vuodesta, syynä laskuun oli maan myyntien väheneminen.

Rahoitustuotot koostuvat pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten korkotuotoista sekä takausprovisioista. Ne on kirjattu suoriteperusteella. Rahoitustuotot supistuivat edellisvuodesta 20 prosenttia lainakannan vähenemisen vuoksi.

Siirtotalouden tuotot koskevat Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007 - 2013 välimaksuja, joista osa on tuloutettu Makeralle tosiasiallisesti suoritettuja menoja vastaavasti ja ohjelman saavutettua 95 prosenttia kokonaisrahoituskehyksestä komissio suorittaa saatavat loppumaksun yhteydessä. Kaikkiaan tuloja EU:lta kertyi 7,94 miljoonaa euroa joka oli noin 66 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Alla olevassa taulukossa toimenpide (Tp) 112 koskee nuorten viljelijöiden tilanpidon aloittamiseen ja toimenpide (Tp) 121 maatilojen nykyaikaistamiseen kohdistettuja avustuksia.

Taulukko 8. Tuotot EU:lta 2011 – 2015

	Muutos Milj. € 2014-2015	Muutos % 2014-2015	Milj. € 2015	Milj. € 2014	Milj. € 2013	Milj. € 2012	Milj. € 2011
Tavoite 1-ohjelma							
Itä-Suomi							
Pohjois-Suomi							
Manner-Suomi-ohjelma							
Tp 112	-3,87	-60,4	2,53	6,40	7,50	7,25	3,80
Tp 121	-11,89	-68,7	5,41	17,30	17,51	15,72	13,11
Yhteensä	-15,76	-66,5	7,94	23,70	25,01	22,97	16,91

Rahaston kulut koostuvat toiminnan kuluista, rahoituskuluista sekä siirtotalouden kuluista. Siirtotalouden kulujen osuus rahaston kuluista oli 95 prosenttia. Toiminnan kulujen osuus oli vajaa prosentti ja rahoituskulujen osuus oli vajaat neljä prosenttia. Osuudet olivat likimain samat vuonna 2014 ja 2013.

Toiminnan kulut koostuvat maan ostoista, henkilöstökuluista, palvelujen ostoista ja muista kuluista. Kuluista pääosa kertyi maan ostoista. Varastojen muutos koskee maa-alueita. Palvelujen ostot laskivat hieman edellisvuodesta. Palvelujen ostojen suurin erä koski Hyrrä-tietojärjestelmäprojektin rahoitusta sekä vähenevältä osalta Rahtu-järjestelmää. Hyrrä-tietojärjestelmä on yritys- hanke- ja rakennetukien hakemisen, myönnön, maksatuksen ja seurannan uusi tietojärjestelmä ja Rahtu rakennetukien hallinnoinnin aiempi tietojärjestelmä, minkä johdosta tietojärjestelmien ylläpitoa on rahoitettu Makeran varoin. Muihin kuluihin sisältyvät myös muun muassa verot ja muut pakolliset maksut. Kaikkiaan toiminnan kulut puolittuivat edelliseen vuoteen verrattuna.

⁶ Luku 2. Tuotto- ja kululaskelma

Rahoituskulut koostuvat pääosin keskusrahallaitosten hoitopalkkioista. Lisäksi rahoituskuluissa on laina- ja tukisaamisten tileistä poistot, takausluottojen hoitokorvaukset sekä epävarmojen tukisaatavien arvostamiskirjauksesta johtuva luottotappiokirjaus. Rahoituskulut kasvoivat noin 60 prosenttia vuodesta 2014 johtuen nyt ensimmäistä kertaa tehdystä arvostamiskirjauksesta.

Siirtotalouden kulut koostuvat maksetuista avustuksista. Ne olivat 70,4 miljoonaa euroa (104,4 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 90,6 miljoonaa euroa vuonna 2013). Siirtotalouden kulut supistui 32 prosenttia vuodesta 2014.

Toiminnan nettotulos (JÄÄMÄ I) pysyi edellisen vuoden tasolla ja oli 0,2 miljoonaa euroa. Rahoitustuottojen ja kulujen jälkeen tulos (JÄÄMÄ II) oli -0,5 miljoonaa. Siirtotalouden tuottojen ja kulujen jälkeen tilikauden kulujäämä (JÄÄMÄ III) supistui -62,9 miljoonaan euroon, kun se vuonna 2014 oli -78,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 oli ollut -63,3 miljoonaa euroa.

1.6.4. Tase⁷

Makeran taseen loppusumma on laskenut jo useita vuosia. Vuonna 2015 taseen loppusumma oli 362,5 miljoonaa euroa (vuonna 2014 425,2 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 504,3 miljoonaa euroa). Suurin syy taseen pienenemiseen on lainasaamisten määrän väheneminen.

Vastaavaa

Rahaston tase koostuu lainasaamisista, joihin sisältyvät valtionlainat ja kauppahintasaamiset, sekä vaihto-omaisuudesta, pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista saamisista ja rahavaroista. Lainasaamisia oli vuoden 2015 lopussa 97,1 miljoonaa euroa, (vuoden 2014 lopussa 124,1 ja vuoden 2013 lopussa 156,0 miljoonaa euroa), mistä taseen pitkäaikaisia lainasaamisia oli 75,2 miljoonaa euroa (96,1 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 124,1 miljoonaa euroa vuonna 2013) ja lyhytaikaisia 21,9 miljoonaa euroa (27,9 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 31,9 miljoonaa euroa vuonna 2013). Lainasaamisten⁸ (lainat ja kauppahintasaamiset) määrä on laskenut yhtäjaksoisesti vuodesta 2004, koska uusia lainoja ei ole enää juuri myönnetty. Vuonna 2015 lainakanta supistui 21,7 prosenttia, hieman edellisvuotta enemmän. Lainasaamisten muutos vuosina 2011–2015 on esitetty alla olevassa taulukossa 9. Taulukosta käy ilmi myös lainakannan jakauma taseessa lyhyt- ja pitkäaikaisiin saamisiin.

Taulukko 9. Lainasaamisten muutos 2011 – 2015.

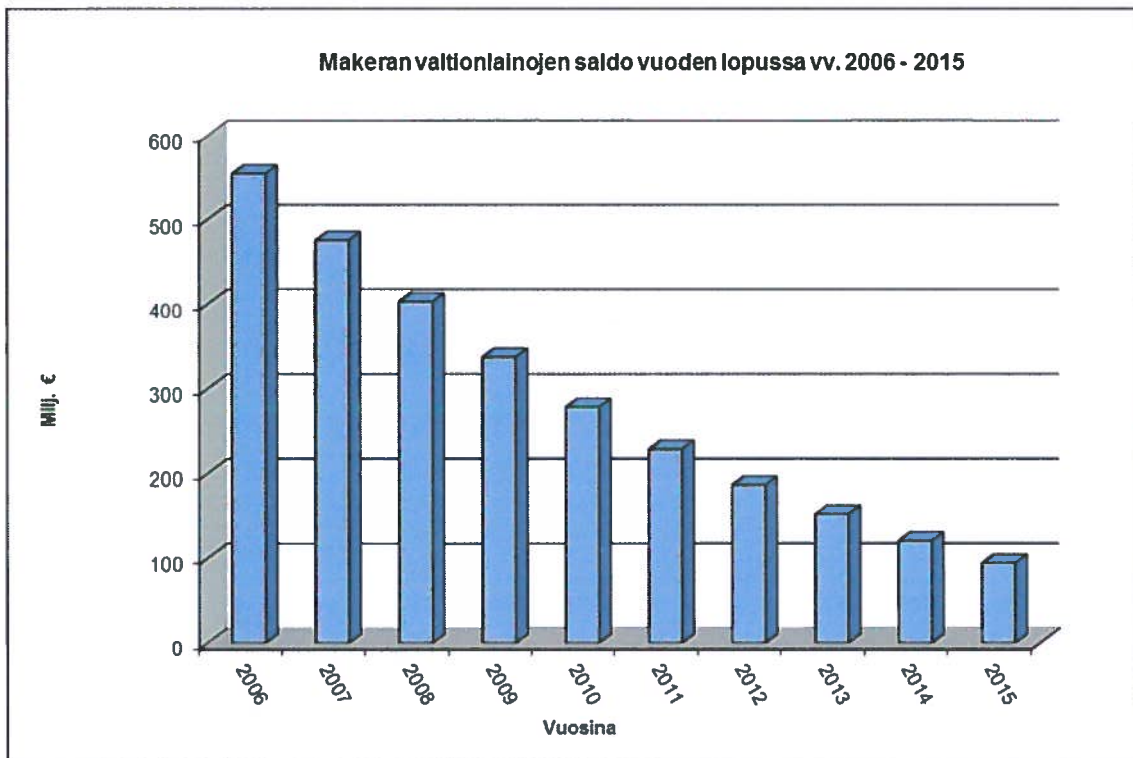
	Muutos 2014-2015		2015	2014	2013	2012	2011
	Milj.	%	Milj.	Milj.	Milj.	Milj.	Milj.
saldo 1.1.	-32,0	-20,5	124,1	156,0	191,4	235,1	286,0
Uudet*	-0,4	-27,3	1,1	1,5	2,5	1,8	1,6
lyhennykset	5,4	-16,1	-28,1	-33,5	-37,9	-45,4	-52,5
saldo 31.12.	-27,0	-21,7	97,1	124,1	156,0	191,4	235,1
Tase-erittely	Muutos 2014-2015		2015	2014	2013	2012	2011
	Milj.	%	Milj.	Milj.	Milj.	Milj.	Milj.
Pitkäaikaiset	-21,0	-21,8	75,2	96,1	124,1	153,3	188,8
Lyhytaikaiset	-6,0	-21,5	21,9	27,9	31,9	38,1	46,2
Yhteensä	-27,0	-21,7	97,1	124,1	156,0	191,4	235,1

⁷ Luku 3. Tase.

⁸ Liitteessä 15 on selvitys talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston myöntämistä lainoista ja kauppahintasaamisista 31.12.2015.

Lainakanta koostuu pääosin valtionlainoista. Vuoden 2015 valtionlainojen saldo oli 94,70 miljoonaa euroa (120,96 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 152,2 miljoonaa euroa vuonna 2013). Alla olevassa kuvassa 4 on esitetty valtionlainojen saldo vuosina 2006–2015.

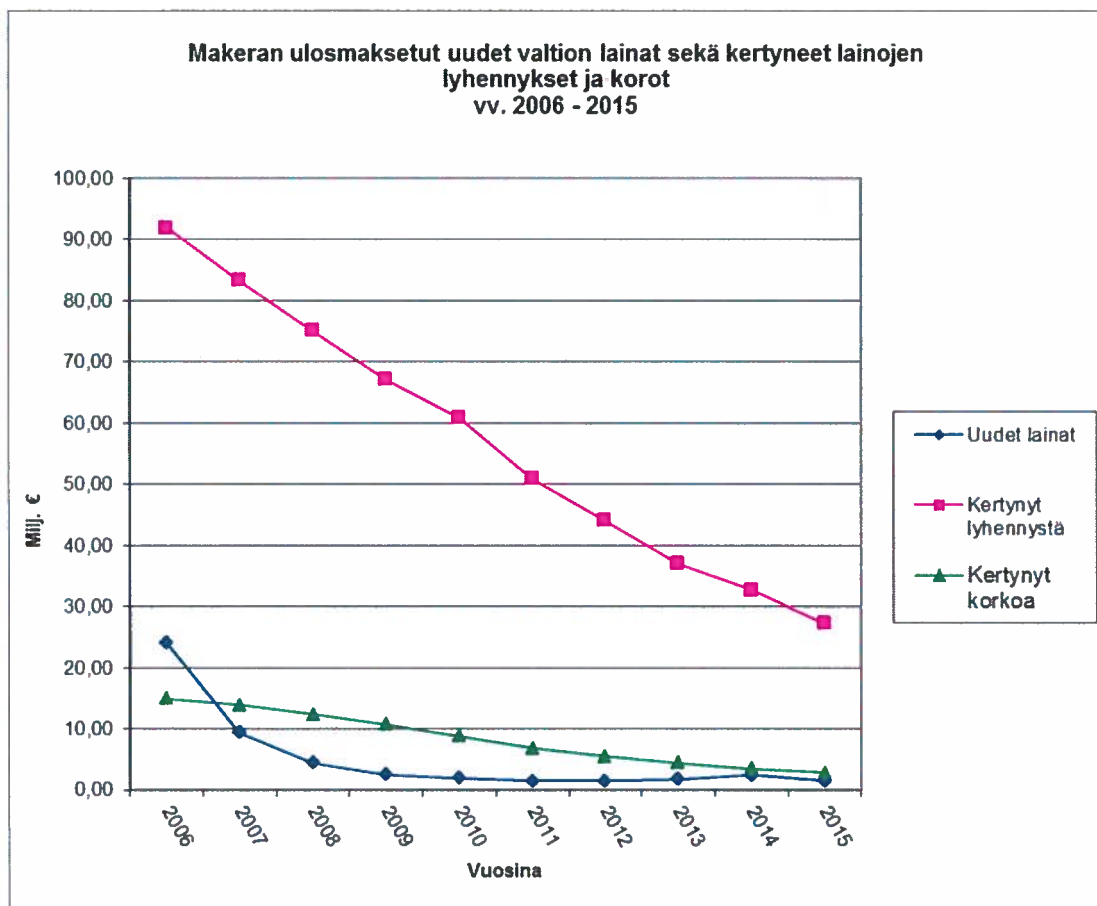
Kuva 4. Mäkeran valtionlainojen saldo vuoden lopussa vv. 2006–2015, miljoonaa euroa.

Ulosmaksettujen lainojen määrä on laskenut jatkuvasti vuodesta 2004. Vuonna 2015 ulosmaksettujen lainojen määrä laski 1,1 miljoonaan euroon. Laskua oli 27 prosenttia verrattuna vuoteen 2014. Vuonna 2014 maksettiin lainoja 1,5 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 2,5 miljoonaa euroa. Lyhennyksiä kertyi 16 % edellisvuotta vähemmän, kun vuonna 2014 alenema oli 12 %. Rahalaitosten lainojen lyhennyksistä kertyi ylimääräisinä suorituksina 21 prosenttia ja kantojen mukaisina maksuina 79 prosenttia. Vuonna 2014 vastaavat prosenttiluvut olivat 15 ja 85 ja vuonna 2013 vastaavasti 15 ja 85. Valtiokonttorin perimistä lainasaamisista jakaumatietoja ei ole saatavilla.

Alla olevassa kuvassa on esitetty rahalaitosten sekä kolttaja- ja peruskuivatuslainojen ulosmaksetut lainat, lainoista kertyneet lyhennykset sekä korot vuosilta 2006-2015. Vuonna 2015 korkoja kertyi 2,1 miljoonaa euroa (2,8 vuonna 2014 ja 3,6 vuonna 2013), uusia lainoja myönnettiin 1,1 miljoonaa euroa (1,6 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja vuonna 2013 2,5 miljoonaa euroa) ja lyhennyksiä kertyi 27,4 miljoonaa euroa (32,7 vuonna 2014 ja 37,1 vuonna 2013).

Kuva 5. Ulosmaksetut uudet valtionlainat sekä kertyneet lainojen lyhennykset ja korot vv. 2006–2015, miljoonaa euroa.

Valtionlainasaamisten järjestämättömät ja 0-korkoiset lainasaamiset ovat kasvaneet edellisvuodesta. Yhteensä niitä oli 31.12.2015 3,69 miljoonaa euroa (vuonna 2014 2,91 ja vuonna 2013 4,08 miljoonaa euroa).

Rahalaitosten ilmoituksen mukaan järjestämättömiä ja 0-korkoisia lainasaamisia oli 2,50 miljoonaa euroa (vuonna 2014 1,38 ja vuonna 2013 2,42 miljoonaa euroa). Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan kolttalainojen järjestämättömiä ja 0-korkoisia saatavia oli 0,07 miljoonaa euroa (vuonna 2014 0,04 ja vuonna 2013 0,04) sekä peruskuivatuslainojen 0,03 miljoonaa euroa (vuonna 2014 0,02 ja vuonna 2013 0,04 miljoonaa euroa).

Valtion myyntihintasaamisten järjestämättömiä ja 0-korkoisia oli 1,09 miljoonaa euroa (vuonna 2014 1,46 ja vuonna 2013 1,58 miljoonaa euroa).

Järjestämättömiä ja 0-korkoisia lainasaamisia oli 3,8 % koko lainakannasta: valtionlainakannasta osuus oli 2,7 % ja kauppahintasaamisista 45,6 %. Vuonna 2014 osuudet olivat vastaavasti 2,3 %, 1,1 % ja 47,0 %.

Vaihto-omaisuus (tavarat) käsittää rahaston ostamat tilat. Vaihto-omaisuus lisääntyi 8,99 miljoonaa euroon edellisvuoden 8,03 miljoonasta eurosta. Tiloja on hankittu pääosin tilusjärjestelyjä varten.

Pitkäaikaiset saamiset ovat alueellisten ympäristökeskusten, vuodesta 2010 alkaen ELY-keskusten, valtion työnä tehtäville peruskuivatushankkeille myönnettyjä lainaosuuksia, joista varsinaisia lainapäätöksiä ei ole vielä tehty. Niitä oli 1,50 miljoonaa euroa. Määrä pysyi edellisvuoden tasolla, jolloin pitkäaikaisia saamisia oli 1,55 miljoonaa euroa.

Lyhytaikaiset saamiset koostuvat siirtosaamisista ja muista lyhytaikaisista saamisista.

Siirtosaamisista valtaosa koostuu lainojen ja kauppahintasaamisten siirtyvistä koroista. Muita siirtosaamisia on jonkin verran. Ne koskevat ELY-keskusten tuloutuksia Makeralle.

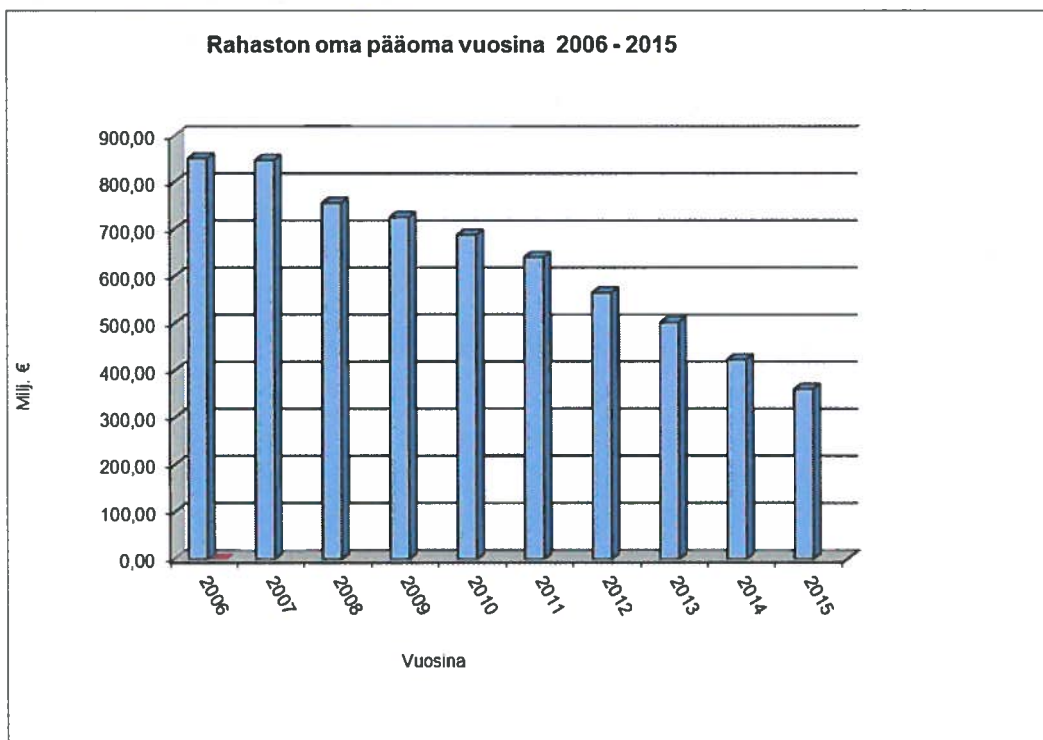
Muissa lyhytaikaisissa saamisissa suurin erä on Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2007-2013 liittyviä saamisia komissiolt 24,8 miljoonaa euroa. Toiseksi suurin erä on lainasaamisten vuonna 2016 erääntyväksi arvioitu osuus 21,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 arvioitiin kertyväksi 27,9 miljoonaa euroa. Lisäksi muihin lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvät tukimaksusaatavat ja tutkimuksiin ja hankkeisiin annetut ennakot. Tänä vuonna tehtiin alaskirjaus epävarmojen tukimaksusaatavien osalta perustuen jatkotoimenpideyksikön laskelmaan. Epävarmat tukimaksusaatavat johtuu saatavien perimisen epätodennäköisyydestä erityisesti konkurssimenettelyssä tai velkajärjestelyssä olevien saatavien osalta. Tukimaksusaatavien määrä taseessa laski näin ollen 0,7 miljoonaan euroon viime vuoden 2,08 miljoonasta. Tutkimuksiin ja hankkeisiin ei annettu ennakoita.

Yhdystilisaatava valtiolta pieneni 228,9 miljoonaan euroon edellisvuoden 272,1 ja vuoden 2013 336,3 miljoonasta eurosta. Laskua oli 43,1 miljoonaa euroa eli noin 16 prosenttia vuodesta 2014.

Vastattavaa

Maatilatalouden kehittämisrahaston oma pääoma supistui edelleen. Oma pääoma oli vuoden 2015 lopussa 361,1 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2014 lopussa oli 423,9 ja vuoden 2013 lopussa 502,6 miljoonaa euroa. Oma pääoma pieneni siten edellisvuodesta 62,7 miljoonaa euroa, kun vuodesta 2013 vuoteen 2014 laskua oli 78,7 miljoonaa euroa. Alla oleva kuva havainnollistaa kehitystä vuodesta 2006 alkaen.

Kuva 6. Makeran oma pääoma vuosina 2006–2015, miljoonaa euroa.

Vieras lyhytaikainen pääoma koostuu ostoveloista.

1.6.5. Rahaston rahoituslaskelma

Rahaston likvidit varat pienenivät vuoden aikana 43,2 miljoonaa euroa 228,9 miljoonaan euroon. Muutos jatkui samansuuntaisena ja likipitään samansuuruisena kuin edellisenä vuonna.

1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Johtokunta on arvioinut, täyttääkö maatilatalouden kehittämisrahaston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet ja todennut, että sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on seuraavat pääasialliset kehittämistarpeet, joiden vuoksi ryhdytään toimenpiteisiin:

- 1) Vuodesta 2015 alkaen osarahoitteisten investointiavustusten rahoitus on siirretty valtion talousarvioon. Kun ohjelmakauden aikana tehdään muutoksia rahoituslähteiden välillä, on tärkeää huolehtia siitä, että määrärahojen mitoitus on tasapainossa suhteessa niihin toimiin, jotka rahoitetaan Makerasta. Lisäksi on varmistettava, että myönnetyille valtiontakauksille on olemassa riittävä kate.
- 2) Johtokunta pitää tärkeänä, että Makerasta myönnettävät rahoitusjärjestelmän varat kohdentuvat mahdollisimman tehokkaalla ja vaikuttavalla tavalla ja että rahoituspäätöksiä tehtäessä kiinnitetään erityistä huomiota investoivien tilojen taloussuunnitteluun ja riskienhallintaan.
- 3) Johtokunta pitää tärkeänä, että toiminnan jatkuvuus ja laatuun liittyvä osaaminen varmistetaan hallinnon muutosten yhteydessä.

1.8. Arviointien tulokset

Makeran johtokunnan toimeenpanemia vaikutusten, toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arviointeja ei kertomusvuoden aikana tehty. Maaseutuviraston sisäinen tarkastus toteutti maaliskuukuussa 2015 Makeran vuoden 2014 tilinpäätöksen ja hallintosäädännön läpikäynnin Mavin riskienhallinnan näkökulmasta. Havaintojen perusteella loppukertomuksessa on annettu seitsemän suositusta kohdistettuna joko Maaseutuvirastolle tai Makeralle.

1.9. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Makeran tehtävien hoidossa ei vuonna 2015 ole ilmennyt väärinkäytöksiä.

2. Tuotto- ja kululaskelma

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1. - 31.12.2015		1.1. - 31.12.2014	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	401 894,00		1 337 774,01	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	77 100,63		71 099,45	
Muut toiminnan tuotot	<u>10 830,43</u>	489 825,06	<u>2 227,78</u>	1 411 101,24
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	316 029,60		1 172 957,68	
Ostot tilikauden aikana	1 271 303,61		1 474 298,79	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-955 274,01		-301 341,11	
Henkilöstökulut	3 574,68		1 676,95	
Palvelujen ostot	370 723,83		393 483,61	
Muut kulut	<u>18 757,79</u>	-709 085,90	<u>39 305,97</u>	-1 607 424,21
JÄÄMÄ I		-219 260,84		-196 322,97
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	2 628 967,15		3 291 310,92	
Rahoituskulut	<u>-2 884 140,24</u>	-255 173,09	<u>-1 130 477,45</u>	2 160 833,47
JÄÄMÄ II		-474 433,93		1 964 510,50
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot EU:lta	<u>7 942 457,89</u>	7 942 457,89	<u>23 706 331,52</u>	23 706 331,52
Kulut				
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	<u>70 445 038,16</u>	-70 445 038,16	<u>104 376 590,26</u>	-104 376 590,26
Siirtotalouden kulujen palautukset		<u>0,00</u>		<u>20 953,25</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-62 977 014,20</u>		<u>-78 684 794,99</u>

3. Tase

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRA- HASTON TASE

	31.12.2015		31.12.2014
VASTAAVAA			
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET			
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET			
Lainasaamiset	75 152 742,36		96 130 217,69
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ	75 152 742,36		96 130 217,69
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS			
VAIHTO-OMAISUUS			
Valmiit tuotteet/Tavarat	8 986 614,91	8 986 614,91	8 031 340,90
PITKÄAIKAISET SAAMISET			
Pitkäaikaiset saamiset		1 497 712,97	1 548 396,15
LYHYTAIKAISET SAAMISET			
Siirtosaamiset	341 755,36		416 092,51
Muut lyhytaikaiset saamiset	47 557 542,87	47 899 298,23	46 963 607,80
47 379 700,31			
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT			
Muut rahat ja pankkisaamiset	228 949 545,38	228 949 545,38	272 107 582,35
272 107 582,35			
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	287 333 171,49		329 067 019,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	362 485 913,85		425 197 237,40

	31.12.2015		31.12.2014
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Rahaston pääoma	1 661 559 225,63		1 661 559 225,63
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 237 683 787,64		-1 158 998 992,65
Talousarviosiirrot	250 000,00		0,00
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-62 977 014,20	361 148 423,79	-78 684 794,99
423 875 437,99			
VIERAS PÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN			
Ostovelat	1 334 990,06		1 316 292,14
Siirtovelat	0,00		5 507,27
Muut lyhytaikaiset velat	2 500,00	1 337 490,06	0,00
1 321 799,41			
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 337 490,06		1 321 799,41
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	362 485 913,85		425 197 237,40

4. Rahoituslaskelma

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON RAHOITUSLASKELMA

	1.1.2015 - 31.12.2015	1.1.2014 - 31.12.2014
	€	€
OMA TOIMINTA		
Palvelujen myynti, vuokrat, käyttökorvaukset ja muut toiminnan tulot	474 734,96	1 451 008,21
Korkotulot ja voiton tuloutukset	2 718 394,40	3 416 046,16
Tavaroiden ja palveluiden ostomenot	-1 634 166,52	-2 314 802,49
Henkilöstömenot	-3 574,68	-1 676,95
Muut menot	-13 428,06	-32 688,04
Korkomenot	-869 892,70	-1 071 628,14
OMAN TOIMINNAN RAHAVIRTA	672 067,40	1 446 258,75
SIIRTOTALOUS		
Siirtotalouden tulot	7 942 457,89	23 727 284,77
Tulonsiirrot elinkeinoelämälle	-70 442 538,16	-104 376 590,26
Muut tulonsiirrot kotimaahan	-9 481,59	-18 885,00
SIIRTOTALOUDEN RAHAVIRTA	-62 509 561,86	-80 668 190,49
INVESTOINNIT		
Sijoitukset arvopapereihin	-2 014 247,54	-58 849,31
Annetut lainat	-7 662 130,15	-18 381 751,53
Annettujen lainojen takaisinmaksut	28 105 835,18	33 500 233,40
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	18 429 457,49	15 059 632,56
RAHOITUS		
Oman pääoman muutos	250 000,00	0,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	252 500,00	0,00
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	-43 158 036,97	-64 162 299,18
LIKVIDIT VARAT 1.1.	272 107 582,35	336 269 881,53
LIKVIDIT VARAT 31.12.	228 949 545,38	272 107 582,35

5. Liitetiedot

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Liitetiedot on numeroitu valtiovarainministeriön määräysten mukaisesti, jotta koko valtionhallinnossa olisi samat liitteet samoissa paikoissa. Niitä ei voi muuttaa. Jos jotain liitettä ei ole, sitä ei tarvitse esittää.

Vuodesta 2005 käyttösuunnitelman seurantalaskelmassa **MENOT (milj. euroa)** erotus = sidottu - käyttösuunnitelma, jolloin suunnitelmaa pienempi toteutuma näkyy erotuksessa miinusmerkkisenä. Vuoden 2004 ja sitä aikaisemmissa laskelmissa erotus oli *käyttösuunnitelma - sidottu*. Käyttösuunnitelman seurantalaskelmassa **TULOT (milj. euroa)** erotus on *aina ollut kertynyt - suunnitelma*.

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 2: Rahaston varojen käyttösuunnitelma

TULOT (milj. euroa)	Käyttö- suunnitelma v:lle 2015	Kertynyt v. 2015	Erotus (kertynyt- käyt- tösuunn.)	Toteutunut %
1				
. Lainojen korot, lyhennykset ja ylimääräiset lyhennykset	29,30	29,47	0,17	100,6
2				
. Tilojen myyntihintojen korot, lyhennykset ja ylimääräiset lyhennykset ¹	1,80	0,78	-1,02	43,3
Maanseutuelinkeinolain kauppahinnat/ L 1295/90				
Maankäyttölain kauppahinnat/ L 353/58				
Porotilalain kauppahinnat/ L 590/69				
Kolttien maajärjestely/ L 593/69				
Maatilalain kauppahinnat/ L188/77				
Luontaiselinkeinolain kauppahinnat/ L610/84				
Porotalouslain kauppahinnat/ L 161/90				
Muut tulot sekä tulot myynneistä valtion virastoille ja laitoksille		0,40	0,40	
	1,80	1,18	-0,62	65,6
3				
. Muut tulot				
Valtion takauksesta saatavat provisiot	0,20	0,54		
Muut korot		0,07		
Vuokratulot, tulot raivaus- ja rakentamiskustannusten sekä tie- ja kuivaus- ja metsänparannuskustannusten takaisin perinnästä sekä satunnaiset tulot		0,09		
	0,20	0,70	0,50	351,1
4				
. Tulot EU:lta vuonna 2015	10,00	7,94	-2,06	79,4
Tulot kohdista 1-4	41,30	39,29	-2,01	95,1
5				
. Vuodelta 2014 siirtyneet sitomattomat varat (*)	45,27	45,27	0,00	100,0
6				
. Lainojen ja avustusten peruutukset	0,10	0,15	0,05	146,1
7				
. Siirto valtion talousarviosta	0,25	0,25	0,00	100,0
Yhteensä	86,92	84,96	-1,96	97,7

¹ Sisältää tilojen myynnit

Maatilatalouden kehittämisrahaston MENOT (milj. euroa)

Käyttö- suunnitelma V:lle 2015 milj. €	Sidottu V:lle 2015 milj. €	Sitomatta V:lle 2015 milj. €	Toteutunut V:lle 2015 %
---	----------------------------------	------------------------------------	-------------------------------

MENOT

A. Sijoitusmenot

1. Maanhankinta	2,00	1,27	-0,73	63,5
2. Lainat				
2. 1. Kansallisesti rahoitettava aloitustuki	0,70	0,00	-0,70	0,0
2. 2. Porotalous-, luontaiselinkeino- ja kolttalainat (kansallisesti rahoitettava)	1,80	0,86	-0,94	47,8
Sijoitusmenot yhteensä	4,50	2,13	-2,37	47,3

B. Kulutusmenot

1. Avustukset				
1. 1. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaiset avustukset	2,00	1,50	-0,50	74,8
1. 2. Peruskuivatusavustukset (kansallisesti rahoitettava)	2,50	2,01	-0,49	80,5
1. 3. Rakennetukilain (1476/2007) mukaiset investointiavustukset (kansallisesti rahoitettava)	20,00	10,36	-9,64	51,8
Avustukset yhteensä	24,50	13,87	-10,63	56,6
2. Rahalaitoksille maksettavat hoitopalkkiot	1,20	0,78	-0,42	65,0
3. Maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämishankkeet	5,25	5,25		100,0
4. Luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskeva tutkimus	0,35	0,35		100,0
5. Vakuustoiminnan menot	1,00	0,02	-0,98	2,0
6. Rahoitusjärjestelmän (Rahtu, Hyrrä) kehitys ja ylläpito	0,30	0,30	0,00	100,0
7. Valtakunnalliset tutkimus- ja kehittämishankkeet	0,51	0,51		100,0
8. Kolttien asiainhoidon, kalavesien hoidon ja palvelutuen kulut	0,24	0,24		97,9
9. Muut menot	1,20	0,76	-0,44	63,3
Muut kulutusmenot yhteensä	10,05	8,20	-1,84	81,6
Kulutusmenot yhteensä	34,55	22,07	-12,47	63,9
Sijoitus- ja kulutusmenot yhteensä	39,05	24,20	-14,84	62,0
Siirtyy sitomattomina varoina vuodelle 2016	47,87	60,76	12,89	126,9

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 3: Henkilöstökulujen erittely

	2015	2014
Henkilöstökulut	2 670,12	1 079,08
Palkat ja palkkiot	2 670,12	1 079,08
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Henkilösivukulut	904,56	597,87
Eläkekulut	841,81	571,89
Muut henkilösivukulut	62,75	25,98
Yhteensä	3 574,68	1 676,95
Johdon palkat ja palkkiot	306,00	272,00
josta tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00
Lomapalkkavelka	0,00	0,00

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 6: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2015	2014	Muutos 2015 - 2014
Korot euromääräisistä saamisista	2 123 858,34	2 840 169,01	-716 310,67
Muut rahoitustuotot	505 108,81	451 141,91	53 966,90
Rahoitustuotot yhteensä	2 628 967,15	3 291 310,92	-662 343,77
Rahoituskulut	2015	2014	Muutos 2015 - 2014
Korot euromääräisistä veloista	0,00	6 662,30	-6 662,30
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	2 014 247,54	58 849,31	1 955 398,23
Muut rahoituskulut	869 892,70	1 064 965,84	-195 073,14
Rahoituskulut yhteensä	2 884 140,24	1 130 477,45	1 753 662,79
Netto	-255 173,09	2 160 833,47	-2 416 006,56

Henkilöstökuluiksi on tässä katsottu johtokunnan, porotalouden ja luontaiselinkeinojen neuvottelukunnan kokouspalkkiot. Johtokunnan jäsenten palkkiot on esitetty liitteessä myös erikseen.

Lainananto lainansaaajasektoreittain

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 7: Rahastosta annetut lainat

€	Lainapääoma 31.12.2015	Lisäys 2015	Vähennys 2015	Lainapääoma 31.12.2014	Pääomamuutos 2015 - 2014
Yritykset ja asuntoyhteisöt	91 655,69	0,00	14 552,04	106 207,73	-14 552,04
Yritykset	91 655,69	0,00	14 552,04	106 207,73	-14 552,04
-Julkiset yritykset	0	0	0	0	0,00
-Yksityiset yritykset	91 655,69	0,00	14 552,04	106 207,73	-14 552,04
Asuntoyhteisöt	0	0	0	0	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	92 426 944,88	974 516,39	27 128 079,81	118 580 508,30	-26 153 563,42
Rahalaitokset	92 426 944,88	974 516,39	27 128 079,81	118 580 508,30	-26 153 563,42
Muut rahoituslaitokset	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0	0	0	0	0,00
Vakuutuslaitokset	0	0	0	0	0,00
Julkisyhteisöt	0	0	0	0	0,00
Paikallishallinto	0	0	0	0	0,00
Sosiaaliturvarahastot	0	0	0	0	0,00
Valtionhallinto	0	0	0	0	0,00
Kotitaloudet	4 575 568,69	150 175,00	963 203,33	5 388 597,02	-813 028,33
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	4 096 195,58	135 815,00	881 147,56	4 841 528,14	-745 332,56
-Maatilataloudenharjoittajien kotitaloudet*	4 096 195,58	135 815,00	881 147,56	4 841 528,14	-745 332,56
-Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Palkansaajakotitaloudet	479 373,11	14 360,00	82 055,77	547 068,88	-67 695,77
Omaisuuksien ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Laitoskotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	0	0	0	0,00
Valtionkirkot	0	0	0	0	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	0	0	0	0,00
Ulkomaat	0	0	0	0	0,00
Euroopan unioni	0	0	0	0	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0	0	0	0	0,00
Yhteensä	97 094 169,26	1 124 691,39	28 105 835,18	124 075 313,05	-26 981 143,79

*Lainoihin liittyvä lisäselvitys liitteessä 15 (1) Täydentäviä tietoja.

Maatilatalouden kehittämisrahastron tilinpäätöksen liite 9: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2015	Vaihtuvakorkoiset		Kiinteäkorkoiset		Yhteensä	
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta
Vastaavien rahoituserät						
Annetut euromääräiset velkakirjalainat						
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot						
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset						
Euromääräiset lainasaamiset	19 608 282,44	57 748 691,24	11 697 596,73	1 470 134,96	3 989 501,21	185 363,99
Muut euromääräiset sijoitukset						94 699 570,57
Muut valuuttamääräiset sijoitukset						
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset						
Yhdystilisaatavat valtiolta				228 949 545,38		228 949 545,38
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat						
Yhteensä	19 608 282,44	57 748 691,24	11 697 596,73	230 419 680,34	3 989 501,21	185 363,99
						323 649 115,95
31.12.n	Vaihtuvakorkoiset		Kiinteäkorkoiset		Yhteensä	
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta
Vastattavien rahoituserät						
Otetut euromääräiset lainat						
Otetut valuuttamääräiset lainat						
Muut pitkäaikaiset velat						
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset						
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat						
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat						
Rahaston hoitoon jätetyt vieraat varat						
Yhteensä						

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 10: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

Sektori	Voimassa 31.12.2015	Voimassa 31.12.2014	Voimassa Muutos 2015-2014	Käytettävissä enintään 31.12.2015
Kotitaloudet				
Elinkeinonharjoittajat	40 005 072,53	34 365 495,03	5 639 577,50	40 005 072,53
Takaukset yhteensä	40 005 072,53	34 365 495,03	5 639 577,50	40 005 072,53

Voimassa olevat takaukset t valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivän kurssi
	€	%	€
Euro	40 005 072,53	100,0	
Yhteensä	40 005 072,53	100,0	

Muut monivuotiset vastuut

€	Menot 2015	Rahatarve 2016	Rahatarve 2017	Rahatarve 2018	Rahatarve myöhemmin	Rahatarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
Lainat ja kauppahintasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	97 094 169,26	97 094 169,26
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	97 094 169,26	97 094 169,26

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite15: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Sisältö

- (1) Täydentäviä tietoja
- (2) Selvitys rahaston tilinpäätöksen liitteeseen 7: Rahastosta annetut lainat
- (3) Käytetyt korkoetuudet valtionlainoissa vuonna 2015

(1) Täydentäviä tietoja

Maatilatalouden kehittämisrahaston kirjanpidossa maksullisen toiminnan tuottoihin on kirjattu maan myynnit.

Ostoihin tilikauden aikana on kirjattu maa- ja vesialueiden ostot.

Rahoituskuluihin on kirjattu keskusrahallaitosten hoitopalkkiot, laina- ja tukisaamisten tileistä poistot, tukisaatavien luottotappiot sekä takausluottojen hoitokorvaukset.

Vaihto-omaisuudessa valmiit tuotteet/tavarat käsittää Mäkerän varoilla hankitut maa- ja vesialueet. ELY-keskusten ilmoittama tilinpäätöshetken arvo poikkesi kirjanpidon arvosta +0,4 prosenttia.

Pitkäaikaisiin saamisiin sisältyvät peruskuivatuslain 947/1997 mukaiset valtionlainavarat, joista alueelliset ELY-keskukset eivät vielä ole tehneet lainaluetteloita ja joita ei siten vielä ole siirretty lainasaamisiin.

Lyhytaikaisissa saamisissa

- siirtosaamiset koskevat pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten siirtyviä korkoja sekä
- muut lyhytaikaiset saamiset pääosin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007-2013 saatavia komissioltta sekä lainojen ja kauppahintasaamisten vuoden 2015 aikana kertyviä lyhennyksiä

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liitteessä 7: Lainojen siirtyminen sektoriluokkien 1112, 112, 141 ja 143 välillä vuoden 2015 tilinpäätöksen jälkeen tehdyssä ajossa on otettu huomioon alkusaldossa Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan.

Rahaston tilinpäätöksen liitteessä 10: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

- **Myönnettyt takaukset** koskevat elinkeinonharjoittajille maaseutuelinkeinolain (1295/90) ja maaseutuelinkeinon rahoituslain (329/1999) nojalla myönnettäviä valtiontakauksia, joita voidaan myöntää sekä korkotukilainoille että pankkilainoille.

- **Muut monivuotiset vastuut** koostuu lainasaamisista, joihin sisältyvät valtionlainat sekä kauppahintasaamiset.

Rahaston tilinpäätöksen liite15: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

(2) Selvitys rahaston tilinpäätöksen liitteeseen 7: Rahastosta annetut lainat

Lainat käyttötarkoituksittain	Lainapääoma varainhoito- vuoden alussa 1.1.2015	Kertyneet korot (maksuperuste)	Uudet lainat	Kertyneet lyhennykset (maksuperuste)	Korot + lyhennykset Mijj. €	Tilisiä poistot	Pääomitetut korot	Lainapääoma varainhoito- vuoden lopussa 31.12.2015	Rästissä olevat korot ja viih. korot	Rästissä olevat lyhennyk- set
eriteltyinä	€	€	€	€	€	€	€	€	euroa	euroa
Maankäyttölainat:	0,00	0,00		0,00	0,00			0,00		
Maatillalainat	1 250 911,15	34 136,32		678 949,28	0,71			571 961,87		
Maaseudun pienimuot.										
elinkeinotoim.lainat	1 469,66	3,36		1 469,66	0,00			0,00		
Maaseutuelinkeinolainat 91-95	624 933,42	20 103,71		282 577,05	0,30			342 356,37		
Maaseutuelinkeinolainat 96 -	4 021 421,31	98 044,54		1 620 714,17	1,72			2 400 707,14		
Rakennepoliittikkalain muk.	214 169,01	3 672,47		56 785,18	0,06			157 383,83		
Maaseutuelinkein.rahoit.lainat 2000	102 292 508,35	1 766 679,56		23 582 695,81	25,35			78 709 812,54		
Porotal. & luontelink. rahoit.lainat 2000	10 175 095,40	104 200,61	974 516,39	904 888,66	1,01			10 244 723,13		
Rahalaitosten lainat yhteensä	118 580 508,30	2 026 840,57	974 516,39	27 128 079,81	29,15	0,00	0,00	92 426 944,88	0,00	0,00
Koltalainat 97 - (TIKE)	1 778 825,11	36 522,43	150 175,00	154 701,34	0,19			1 774 298,77	762,11	12 827,88
Peruskuivatuslainat (TIKE)	599 791,01	18 879,99		101 464,09	0,12			498 326,92	770,33	3 823,39
Valtiorahastojen perimät lainat yhteensä	2 378 616,12	55 402,42	150 175,00	256 165,43	0,31	0,00	0,00	2 272 625,69	1 532,44	16 651,27
Lainat yhteensä	120 959 124,42	2 082 242,99	1 124 691,39	27 384 245,24	29,47	0,00	0,00	94 699 570,57	1 532,44	16 651,27
Kauppahintasaamiset	3 116 188,63	57 991,52		445 757,72	0,50			2 394 598,69	131 950,76	794 980,26
Kauppahintasaamiset yhteensä	3 116 188,63	57 991,52	0,00	445 757,72	0,50	275 832,22	0,00	2 394 598,69	131 950,76	794 980,26
Provisiot valtion takauksista		541 203,99								
Yhteensä lainat ja kauppahinnat	124 075 313,05	2 681 438,50	1 124 691,39	27 830 002,96	29,97	275 832,22	0,00	97 094 169,26	133 483,20	811 631,53

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite15: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

(3) Maatilatalouden kehittämisrahaston käytetyt korkoetuudet valtionlainoissa 2015

Käytetyt korkoetuudet ovat laskennallisia eriä. Korkoetus on kokonaiskoron ja asiakkaan maksaman koron välinen erotus. Valtionlainan kokonaiskorko on viitekoron ja siihen lisättävän kiinteän prosenttiyksikkömäärän summa. Lainansaajan on maksettava lainasta kyseistä korkoa viisi prosenttiyksikköä alemmaa korkoa, kuitenkin vähintään kahden prosentin vuotuista korkoa.

Käytetyt korkoetuudet 2015

	Itä-Suomi	Pohjois-Suomi	ALMA-alue	Yhteensä
MEL	106,81	280,74	117 623,32	118 010,87
Porotalous/MEL		374,64		374,64
Rakennelaina	86,41	4 439,50	908,96	5 434,87
1996-1999 tuet	193,22	5 094,88	118 532,28	123 820,38
MARAlaina2000	43 006,08	61 777,33	355 632,73	460 416,14
Poro/Luont.2000	1 986,29	95 592,50		97 578,79
Kauden 2000-tuet	44 992,37	157 369,83	355 632,73	557 994,93
Yhteensä	45 185,59	162 464,71	474 165,01	681 815,31

6. Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 15. maaliskuuta 2016.

Johtokunta

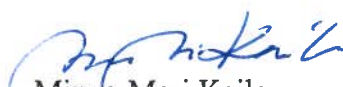
Puheenjohtaja

Risto Artjoki

Varapuheenjohtaja

Sari Forsman-Hugg

Minna-Mari Kaila

Johan Åberg

Esko Juvonen

Marjatta Koskinen

Katriina Pessa

Esko Leinonen

Jyri Inha

Tilintarkastajien merkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 15. 3. 2016

Klaus Krokfors
JHTT

BDO Oy
KHT -yhteisö

André Kumlander
KHT